
BESLUIT WATERWET VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Datum : 23 juli 2015
Onderwerp : Waterwet - gemeente Arnhem
Activiteit : Bodemenergiesysteem aan Mr. D.U. Stikkerstraat 11, 6842 CW Arnhem
Verlenen/weigeren : verlenen vergunning

Aanvrager : Coöperatieve Rabobank Arnhem en Omstreken
Zaaknummer : 2015-008082

1. AANVRAAG

Op 11 juni 2001 (zaaknummer MW2001.43602) hebben wij aan De Rabobank Arnhem te Arnhem op grond van artikel 17 van de Grondwaterwet vergunning verleend voor het onttrekken van grondwater voor maximaal 80.000 m³ per jaar, 43.000 m³ per kwartaal, en 29.760 m³ per maand. De vergunning is afgegeven voor het onttrekken van grondwater ten behoeve van de gebouwkoeling van het kantoor 'De Gelderse Poort' van De Rabobank Arnhem aan de Mr. D.U. Stikkerstraat 11, locatie kadastraal bekend als gemeente Arnhem AC, sectie AC, perceelnummer 6773.

Op 22 juni 2015 hebben wij een aanvraag ontvangen van Coöperatieve Rabobank Arnhem en Omstreken (voorheen De Rabobank Arnhem) te Arnhem om wijziging van een vergunning op grond van artikel 6.4 van de Waterwet. De aanvraag is namens aanvrager ingediend door IF Technology BV te Arnhem. Gevraagd wordt vergunning te verlenen voor het onttrekken van grondwater voor maximaal 140.000 m³ (was 80.000 m³) per jaar en 50.000 m³ (was 43.000 m³) per kwartaal. Het grondwater zal worden onttrokken ten behoeve van een bodemenergiesysteem voor koeling en verwarming van de Rabobank aan de Mr. D.U. Stikkerstraat, kadastraal bekend als gemeente Arnhem AC, sectie AC, perceelnummer 7035.

De aanvraag bestaat uit:

- Een vergunningaanvraag met aanvraagnummer 1856301, ingediend op 22 juni 2015, ingediend door IF Technology BV in opdracht van Coöperatieve Rabobank Arnhem en Omstreken;
- Een rapport 'Rabobank Stikkerstraat Arnhem, Effectenstudie open bodemenergiesysteem', rapportnummer 51200/PW/20150622, 22 juni 2015, opgesteld door IF Technology BV, in opdracht van Coöperatieve Rabobank Arnhem en Omstreken, t.b.v. een bodemenergiesysteem voor koeling en verwarming van de Rabobank aan de Mr. D.U. Stikkerstraat te Arnhem.

2. GRONDSLAG VERGUNNINGPLICHT

Op grond van artikel 6.4, eerste lid, sub b van de Waterwet is het verboden zonder daartoe strekkende vergunning van Gedeputeerde Staten grondwater te onttrekken of water te infiltreren ten behoeve van een bodemenergiesysteem.

Milieueffectrapportage

Ingevolge de Wet milieubeheer (Wm) en het Besluit milieueffectrapportage (m.e.r.) dient voor de infiltratie van water in de bodem of onttrekking van grondwater aan de bodem alsmede de wijziging of uitbreiding van bestaande infiltraties en onttrekkingen, een milieueffectrapport (MER) te worden opgesteld in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een hoeveelheid water van 10 miljoen m³ of meer per jaar (onderdeel C, categorie 15.1). Voor de aanleg, wijziging of uitbreiding van werken voor het onttrekken of kunstmatig aanvullen van grondwater is de m.e.r.-beoordelingsplicht van toepassing (onderdeel D, categorie 15.1) in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een hoeveelheid water van 1,5 miljoen m³ of meer per jaar.

De aanvraag valt ruim beneden bovenvermelde drempelwaarden. Volgens de richtlijn 2011/92/EU moeten bij de bepaling of er al dan niet een MER moet worden gemaakt niet alleen de omvang van de activiteit een rol spelen maar ook de criteria die zijn opgenomen in bijlage III van de richtlijn, zoals de ruimtelijke context en de cumulatie met de omgeving. Ook voor de activiteiten die beneden de voor de m.e.r.-beoordeling gedefinieerde drempel vallen zal het bevoegd gezag op grond van artikel 7.2, eerste lid, onder b van de Wm zich ervan moeten vergewissen of de activiteit daadwerkelijk geen aanzienlijke milieugevolgen kan hebben.

Op basis van de informatie in de vergunningaanvraag met bijlagen zijn wij van oordeel dat er geen sprake is van omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de richtlijn en het opstellen van een MER dus niet noodzakelijk is.

3. VERGUNDE SITUATIE

Voor deze locatie is op 11 juni 2001 een vergunning verleend aan De Rabobank Arnhem te Arnhem voor het onttrekken van maximaal 80.000 m³ grondwater per jaar, 43.000 m³ per kwartaal, en 29.760 m³ per maand ten behoeve van de gebouwkoeling van het kantoor 'De Gelderse Poort' van De Rabobank Arnhem.

Het bodemenergiesysteem van de Rabobank is ruim 12 jaar in gebruik en onttrekt sindsdien bijna elk jaar structureel meer water dan waarvoor vergunning is verleend. Alleen in de jaren 2007 t/m 2009 is de het vergunde jaardebiet van 80.000 m³ grondwater niet overschreden. Het langjarig gemiddelde debiet tot op heden bedraagt circa 95.000 m³. Het bodemenergiesysteem is een zogenaamd monovalent systeem, waarbij geen ketel aanwezig is voor de opwekking van warmte. Zonder rendements- en comfortverlies is de gemiddelde hoeveelheid te onttrekken grondwater niet dusdanig terug te brengen dat er geen overschrijding van vergunning meer plaats zal vinden.

Door kadastrale herindeling is de kadastrale locatieaanduiding gewijzigd. De locaties van de bronnen zijn ongewijzigd, en bevinden zich thans op perceelnummer 7035, sectie AC, gemeente Arnhem AC. Voorheen bevonden de bronnen zich op perceelnummer 6773, sectie AC, gemeente Arnhem AC.

4. PROCEDURE

Op grond van het bepaalde in artikel 6.16 van de Waterwet zijn de afdelingen 3.4 van de Algemene wet bestuursrechten 13.2 van de Wet milieubeheer van toepassing op de voorbereiding van een beschikking tot verlening, wijziging of intrekking van een vergunning op grond van de Waterwet, tenzij bij algemene maatregel van bestuur anders wordt bepaald,

Bij algemene maatregel van bestuur is op 25 maart 2013 aan het Waterbesluit artikel 6.1c toegevoegd waarin wordt gesteld dat op de voorbereiding van een beschikking tot verlening,

wijziging of intrekking van een vergunning voor een open bodemenergiesysteem, als bedoeld in artikel 6.4., eerste lid, onder b, van de wet, afdeling 3.4. van de Algemene wet bestuursrecht en afdeling 13.2 van de Wet milieubeheer niet van toepassing zijn met ingang van 1 juli 2013. Dit betekent dat de reguliere regeling van Titel 4.1. van de Awb van toepassing is.

5. BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT

Uitgangspunten voor de onttrekking

Het bodemenergiesysteem werkt door in de zomer te koelen met winterkoude en in de winter te verwarmen met zomerwarmte. De warmte en koude worden tijdelijk in de bodem opgeslagen in een watervoerend pakket. Het bodemenergiesysteem bestaat uit één bron in een koud veld en één bron in een warm veld. De bronnen hebben een filterstelling in het tweede watervoerend pakket op een diepte van 51 tot 61 meter beneden maaiveld, en liggen op een onderlinge afstand van circa 80 meter. De getalsmatige specificaties van het systeem zijn in tabel 1 samengevat.

Verwarming

Voor verwarming wordt grondwater onttrokken uit de warme bron. Het opgepompte grondwater staat via een of meerdere warmtewisselaars warmte af aan het gebouwcircuit, waar het wordt gebruikt voor verwarming. Het afgekoelde water wordt vervolgens via de koude bron in de bodem teruggebracht en opgeslagen voor een periode met koudevraag.

Koeling

Voor koeling wordt grondwater onttrokken uit de koude bron. Het opgepompte grondwater staat via een of meerdere warmtewisselaars koude af aan het gebouwcircuit, waar het wordt ingezet voor koeling. Het opgewarmde grondwater wordt vervolgens via de warme bron in de bodem teruggebracht en opgeslagen voor een periode met warmtevraag.

Tabel 1			
Ontwerpgegevens van het systeem t.t.v. vergunningaanvraag 2001	zomerbedrijf	winterbedrijf	totaal per jaar
water maximaal debiet (m ³ /uur)	40	40	-
per seizoen gemiddeld jaar (m ³)	24.000	28.000	52.000
per seizoen extreem jaar (m ³)	37.000	43.000	80.000
per kwartaal maximaal (m ³)	43.000 *	43.000 *	80.000 *
energie per seizoen gemiddeld jaar (MWh _t)	300	300	0
gemiddelde retourtemperatuur (°C)	20	8	-
Aangepaste ontwerpgegevens			
water maximaal debiet (m ³ /uur)	40	40	-
per seizoen gemiddeld jaar (m ³)	50.000	50.000	100.000
per seizoen extreem jaar (m ³)	70.000	70.000	140.000
per kwartaal maximaal (m ³)	50.000 **	50.000 **	140.000 **
energie per seizoen gemiddeld jaar (MWh _t)	300	300	0
gemiddelde retourtemperatuur (°C)	20	8	-

* De aanvraag (2001) was ingediend voor de genoemde maximale hoeveelheden

** De aanvraag is ingediend voor de genoemde maximale hoeveelheden

De maximale hoeveelheid water die per seizoen wordt verplaatst bedraagt in het zomerseizoen 70.000 m³ en in het winterseizoen 70.000 m³. Deze hoeveelheden zullen alleen worden verplaatst in klimatologisch extreme jaren. De vergunning is aangevraagd voor deze maximale hoeveelheden. Gangbaar is in de eerste paar jaar de bodem rond de bronnen nog niet voldoende afgekoeld cq. opgewarmd, zodat meer grondwater moet worden verplaatst om een bepaalde hoeveelheid koeling of verwarming te leveren. Daarvan is bij onderhavig systeem geen sprake meer. Het bodemenergiesysteem is reeds meer dan 12 jaar in gebruik, waardoor de bodem rond de bronnen inmiddels al voldoende is afgekoeld cq. opgewarmd om een bepaalde hoeveelheid koeling of verwarming te kunnen leveren.

6. BODEMOPBOUW

De bodemopbouw is in de omgeving van de locatie te verdelen in watervoerende pakketten met daartussen scheidende lagen. Voor onderhavige aanvraag is uitgegaan van dezelfde bodemopbouw als bij de aanvraag uit 2001. Vooraf aan de aanvraag in 2001 was een proefboring uitgevoerd teneinde meer zekerheid te krijgen over de lokale bodemopbouw. De inzichten in de bodemopbouw op de projectlocatie zijn sinds de ingebruikname niet gewijzigd.

Tabel 2 Bodemschematisatie

Diepte (m-mv*)	Lithologie	Modellaag	Parameters, kD (m ² /d) en c (d)
0 - 5	Klei	Deklaag	c = 200
5 - 15	Grof zand	Watervoerend pakket 1	k _h D = 250
15 - 40	Leem	Scheidende laag 1	c = 1.500
40 - 47	Fijn tot zeer fijn zand	Watervoerend pakket 2	k _h D = 50
47 – 75 **	Grof tot zeer grof zand, enkele klei- en leemlagen	Watervoerend pakket 2	k _h D = 2.200
75 - 115	Overwegend fijn, siltig zand en klei	Scheidende laag 2	c = 1.500
115 - 150	Matig fijn tot matig grof zand	Watervoerend pakket 3	k _h D = 350
> 150	Klei en fijn zand	geohydrologische basis	c = ∞

* Maaiveld ligt op circa NAP + 8 meter

** Filterstelling

7. TOETSINGSKADER

Waterwet

In artikel 2.1. omschrijft de Waterwet het toetsingskader voor de beslissing op de aanvraag. In dit artikel zijn de algemene doelstellingen aangegeven die richtinggevend zijn bij de uitvoering van het waterbeheer:

- a. voorkoming en waar nodig beperkingen van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- b. bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- c. vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Een vergunning kan worden verleend indien de doelstellingen van het waterbeheer, zoals vermeld in artikel 2.1. van de Waterwet, zich niet tegen vergunningverlening verzetten en door het verbinden van voorschriften of beperkingen de belangen van het waterbeheer voldoende worden beschermd.

Provinciaal beleid

Een ieder die een vergunning aanvraagt om grondwater te mogen onttrekken of water te infiltreren, moet een onderzoeksrapport overleggen met een goede onderbouwing van de aanvraag en een beschrijving van de gevolgen die de onttrekking of infiltratie zal hebben op de omgeving. De provincie heeft een checklist opgesteld en beveelt deze aan bij het opstellen van aanvragen. Bij de beoordeling van een aanvraag let de provincie in ieder geval op de volgende algemene beoordelingspunten:

- de noodzaak van de aangevraagde hoeveelheid: wordt het grondwater zo efficiënt en effectief mogelijk onttrokken en gebruikt;
- de relatie tot de functietoekenning in de Omgevingsvisie Gelderland;
- Cumulatieve effecten, er wordt ook beoordeeld op de gezamenlijke effecten van alle onttrekkingen in de omgeving;
- welke belangen ondervinden voor- of nadeel van de onttrekking/infiltratie en in welke mate? Hierbij wordt in ieder geval gelet op natuur (verdroging/vernatting), landbouw (droogte- of natschade of juist voordeel), bebouwing en infrastructuur (zetting, wateroverlast, schade aan gebouwen en monumentale panden), bodem- en grondwaterkwaliteit (verplaatsing van verontreinigingen, verandering van de grens tussen zoet en zout grondwater), Archeologie (schade aan archeologische objecten door zakking en grondwaterstandsverlaging), overige onttrekkingen (negatieve thermische of hydrologische invloed op andere onttrekkingen, ook niet zijnde bodemenergiesystemen);
- maatregelen die worden getroffen ter bescherming van de betrokken belangen (bijvoorbeeld infiltratie van oppervlaktewater, retournering van onttrokken grondwater);
- de relatie tot het oppervlaktewatersysteem;
- het Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime (GGOR).

Na de beoordeling van de aanvraag beslist de provincie of de grondwateronttrekking mag plaatsvinden en zo ja, onder welke voorschriften. Een onttrekkingsvergunning geeft het recht om grondwater te onttrekken, niet de plicht. Bij het stopzetten van onttrekkingen kan lokaal toename van grondwateroverlast optreden. Dit is met name het geval bij grote onttrekkingen die al lange tijd aanwezig zijn. In de vergunning nemen wij voorschriften op over het tijdig melden van stopzetten of significant verminderen van de onttrekking.

Bij energieopslag in de bodem wordt grondwater gebruikt als medium voor het opslaan en weer afgeven van energie in de vorm van koude of warmte. Er is een onderscheid te maken in open en gesloten systemen. Gesloten systemen halen met behulp van bodemwarmtewisselaars energie uit de bodem en onttrekken geen grondwater. Deze systemen vallen daarom buiten de reikwijdte van de Waterwet. Gesloten bodemenergiesystemen worden gereguleerd via de Wet milieubeheer (Wm) en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Vanuit de Omgevingsverordening Gelderland is toepassing van dergelijke systemen binnen grondwaterbeschermingsgebieden niet toegestaan. De provincie wil bodemenergiesystemen

stimuleren, behalve op locaties, waarbij de verblijftijd tot aan de winmiddelen voor de drinkwatervoorziening korter is dan 25 jaar.

De mogelijkheid van systemen voor energieopslag in de bodem zijn afhankelijk van de effecten op de bodem, grondwater en omgeving. De aanleg van systemen geschiedt onder voorwaarden.

Aanvullend op de algemene beoordelingspunten gelden voor bodemenergiesystemen de volgende randvoorwaarden:

- Het systeem is zo ontworpen dat verontreiniging van het grondwater door lekkage uit het gebouwencircuit is uitgesloten;
- De bronnen van een bodemenergiesysteem bevinden zich in één watervoerend pakket;
- De beschermende slecht doorlatende lagen worden zo min mogelijk aangetast door beperking van het aantal boringen en van de boordiepte;
- Het te retourneren grondwater heeft een temperatuur van maximaal 25 °C; Het zoet-zoutgrensvlak mag niet zodanig worden beïnvloed dat de zoetwatervoorraad wordt aangetast. Van aantasting is in ieder geval sprake als het zoet-zoutgrensvlak wordt aangetrokken tot in een zoet watervoerend pakket of zout grondwater (chlorideconcentratie > 150 mg/l) in een zoet watervoerend pakket wordt gepompt;
- Vergunningaanvragen voor bodemenergiesystemen in interferentiegebieden waarvoor GS naast de gemeente een masterplan bodemenergie hebben vastgesteld, toetsen GS aan de beleidsregels masterplannen bodemenergie;
- Een bodemenergiesysteem mag geen significant negatief effect hebben op het rendement van een ander bodemenergiesysteem.

8. OVERWEGINGEN

Hierna wordt aangegeven hoe de aanvraag zich tot het toetsingskader zoals verwoord in hoofdstuk 7 verhoudt. Wij beperken ons tot die onderdelen die relevant zijn voor onderhavige situatie.

De gevolgen van de onttrekking zijn beschreven in de bij de aanvraag gevoegde rapportage van IF Technology BV, 22 juni 2015, 'Rabobank Stikkerstraat Arnhem, Effectenstudie open bodemenergiesysteem'.

Als gevolg van het bodemenergiesysteem treden er veranderingen op in de stijghoogte en temperatuur van het grondwater, respectievelijk hydrologische en hydrothermische effecten. De te verwachten effecten worden hieronder beschreven.

Hydrologische effecten

Bij de aanvraag in 2001 is voor de hydrologische effectberekening uitgegaan van een stationaire onttrekking op basis van pompcapaciteit, 40 m³ per uur. Dit betreft een berekening uitgaande van een meest ongunstige scenario waarbij de onttrekking continue op pompcapaciteit onttrekt. De pompcapaciteit blijft ongewijzigd, de berekeningen blijven ook voor de wijziging uitgaan van een meest ongunstige scenario.

De berekende onttrekking en retournering veroorzaken een verandering van de stijghoogte in het tweede watervoerend pakket van maximaal 0,61 meter. Het invloedsgebied van de onttrekking en retournering, het gebied waar de berekende verandering in stijghoogte meer bedraagt dan 0,05 meter, reikt in het tweede watervoerend pakket tot 40 meter vanaf de bronnen. De verandering van de stijghoogte in het freatisch grondwater bedraagt minder dan 0,05 meter.

Hydrothermische effecten

Berekeningen in de effectenstudie geven aan dat na 32 jaar bedrijfsvoering de temperatuurverandering van het grondwater in het opslagpakket tot op circa 100 m afstand van de bronnen 0,5 °C of meer bedraagt. Voor de berekeningen is uitgegaan van de hydrothermische effecten over de gebruikersperiode tot op heden (12 jaar), met een doorkijk voor de komende 20 jaar vanaf heden. Bij de berekeningen in de effectenstudie in 2001 werd een invloedsgebied na 20 jaar berekend van 90 m afstand van de bronnen.

Aan de hand van de hydrologische en hydrothermische effecten zijn de gevolgen van het bodemenergiesysteem beschreven voor natuur, landbouw, bebouwing en infrastructurele werken, verontreinigingen, archeologische vindplaatsen, verzilting en overige onttrekkingen. Wij gaan hier per onderwerp nader op in.

Natuur

Het voorgenomen bodemenergiesysteem ligt niet in een gebied dat is aangewezen op grond van de Ecologische Hoofdstructuur en/of de Vogel- en Habitatrichtlijn. Bovendien zijn de berekende freatische grondwaterstandveranderingen zodanig klein ($< 0,05$ m) dat aan het maaiveld levende flora of fauna hier geen nadelige gevolgen van ondervindt. Er zijn derhalve geen redenen om extra voorschriften aan de vergunning te verbinden.

Landbouw

In de directe omgeving van de voorgenomen onttrekking zijn geen gebieden met de functie landbouw aanwezig. Bovendien zijn de berekende freatische grondwaterstandveranderingen zodanig klein ($< 0,05$ m) dat eventueel aanwezige landbouw hier geen nadelige gevolgen van ondervindt. Er zijn derhalve geen redenen om extra voorschriften aan de vergunning te verbinden.

Bebouwing en infrastructuur

De uitgangspunten voor de hydrologische berekeningen zijn ongewijzigd. Daarmee is ook de berekende eindzakking ongewijzigd. De berekende eindzakking (2001) direct naast de bronnen bedraagt circa 1 mm. Het maximale zakkingsverhang over een afstand van 5 meter vanaf de bronnen is berekend op 1 mm per 22 meter. De berekende zakking en het berekende zakkingsverhang vallen binnen de gangbaar gehanteerde maximaal toelaatbare zakking van 15 mm en het maximaal toelaatbare zakkingsverhang van 1 meter per 300 meter. Schade aan gebouwen, funderingen of infrastructuur wordt derhalve niet verwacht.

Bodem- en grondwaterkwaliteit

De uitgangspunten voor de hydrologische berekeningen zijn ongewijzigd. Daarmee is ook de te verwachten invloed op verontreinigingen ongewijzigd. Binnen een afstand van 500 meter van de projectlocatie zijn geen ernstige grondwaterverontreinigingen bekend. Op het terrein is een lichte verontreiniging met zware metalen bekend.

Binnen het invloedsgebied van het bodemenergiesysteem bevinden zich geen bekende grondwaterverontreinigingen. De invloed van het bodemenergiesysteem op het grondwater in de deklaag is verwaarloosbaar. Negatieve invloed op de waterkwaliteit als gevolg van verspreiding van verontreinigingen wordt dan ook niet verwacht.

Het bodemenergiesysteem is aangelegd in het tweede watervoerend pakket. Het zoet-zout grensvlak bevindt zich naar verwachting in het derde watervoerend pakket op een diepte van circa 135 meter beneden maaiveld. Beïnvloeding van het zoet-zout grensvlak door de onttrekking en retournering van het voorgenomen bodemenergiesysteem wordt niet verwacht.

Archeologische vindplaatsen

Binnen een afstand van 500 meter zijn geen archeologische monumenten aanwezig. Bovendien zijn de berekende freatische grondwaterstandveranderingen zodanig klein ($< 0,05$ m) dat schade aan eventueel aanwezige archeologische waarden, door de voorgenomen onttrekking en retournering, niet wordt verwacht.

Overige onttrekkingen

Binnen een straal van 250 meter bevindt zich één bij ons bekende grondwatergebruiker. Het betreft het recirculatie-bodemenergiesysteem voor het Duo-kantoor 'Gelderse Poort' aan de Mr. B.M. Teldersstraat 13 te Arnhem (eigenaar Rebo Vastgoedmanagement BV). Het betreft een bij ons in 2002 gemeld bodemenergiesysteem. Destijds waren bodemenergiesystemen die niet meer grondwater onttrokken dan 12.000 m^3 per kwartaal vrijgesteld van de vergunningplicht, op grond van de Grondwaterverordening Gelderland 1997. Het bodemenergiesysteem van Rebo Vastgoedmanagement BV bevindt zich buiten het invloedsgebied van het bodemenergiesysteem van de Rabobank. Negatieve effecten op de onttrekking van Rebo Vastgoedmanagement BV, als gevolg van de wijziging van het onttrekkingsdebiet van de Rabobank, wordt niet verwacht.

9. CONCLUSIE

Met de diverse in de aanvraag gehanteerde uitgangspunten kunnen wij instemmen. Gelet op de locatie en diepte van de bronnen wordt met het onderhavige bodemenergiesysteem aan de eisen in de Omgevingsvisie Gelderland voldaan. De aanvraag voldoet aan de doelstellingen van het waterbeheer, zoals vermeld in artikel 2.1. van de Waterwet. Door het verbinden van voorschriften of beperkingen worden de belangen van het waterbeheer voldoende beschermd.

Gelet op het vorenstaande kan de vergunning voor de aangevraagde onttrekking worden verleend.

10. OVERIGEN

Wabo

Op 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking getreden. Hiermee heeft de omgevingsvergunning zijn intrede gedaan. De omgevingsvergunning komt in de plaats van de bouwvergunning, milieuvergunning, kapvergunning, monumentenvergunning en andere gemeentelijke en provinciale toestemmingen. De watervergunning en de omgevingsvergunning zijn niet geïntegreerd. Het kan dus zijn dat naast een vergunning Waterwet een Wabo vergunning nodig is, dit is bijvoorbeeld het geval bij een grondwateronttrekking in combinatie met een indirecte lozing. Op de grondwateronttrekking is de Waterwet van toepassing en op de indirecte lozing de Wabo.

Wet bodembescherming

Op basis van artikel 28, lid 3 van de Wet bodembescherming (Wbb) moeten onttrekkingen waarbij een bodemverontreiniging wordt verminderd of verplaatst worden gemeld bij het bevoegd gezag (ons college of indien van toepassing de gemeente Arnhem of Nijmegen). Daarbij moeten gegevens van de onttrekking (debiet, tijdstip, tijdsduur en bestemming water) zijn aangegeven en op welke wijze ongewenste beïnvloeding van de verontreiniging wordt voorkomen. Er mag geen grondwater worden onttrokken zonder een door het bevoegd gezag Wbb geaccepteerde melding. Voor meer informatie zie de site van de provincie Gelderland respectievelijk Arnhem of Nijmegen.

Natuurbeschermingswet 1998

Op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 zijn wij met ingang van 1 oktober 2005 bevoegd gezag voor de toetsing van plannen (van gemeenten en waterschappen), projecten en andere handelingen die een negatief effect kunnen hebben op de natuurlijke kenmerken van te beschermen (Natura 2000) gebieden. Deze kenmerken worden beschreven in de instandhoudingsdoelstellingen die voor het betreffende te beschermen gebied zijn opgesteld. Op grond van artikel 19d zijn projecten of andere handelingen die de natuurlijke kenmerken kunnen aantasten verboden zonder vergunning.

Voor nieuwe projecten of andere handelingen, die afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of handelingen significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende gebied maakt de initiatiefnemer een passende beoordeling. Een vergunning kan slechts worden verleend als wij ons ervan hebben verzekerd dat de natuurlijke kenmerken niet zullen worden aangetast. In afwijking hiervan kan slechts vergunning worden verleend bij het ontbreken van alternatieve oplossingen en in geval van dwingende redenen van groot openbaar belang.

Ook voor deze regelgeving geldt een afzonderlijk afwegingskader waarvoor een afzonderlijk besluit moet worden genomen.

Schade

Op grond van de Waterwet, Hoofdstuk 7 'Financiële bepalingen', Paragraaf 3 'Schadevergoeding', art. 7.18 is de vergunninghouder aansprakelijk voor schade aan onroerende zaken ten gevolge van onttrekkingen en infiltraties. Bepaling van de hoogte van de schadevergoeding vindt bij voorkeur plaats in onderling overleg tussen vergunninghouder en degene die schade heeft geleden. In gevallen waarbij partijen niet tot overeenstemming kunnen komen kan een onafhankelijk advies worden gevraagd. Hiertoe dient een schriftelijk verzoek te worden ingediend bij Gedeputeerde Staten.

Geldigheidsduur

De vergunning wordt verleend voor onbepaalde duur.

Conform artikel 6.22 lid 2 van de Waterwet kunnen wij een vergunning geheel of gedeeltelijk intrekken, indien de vergunning gedurende drie achtereenvolgende jaren niet is gebruikt.

BESLUIT

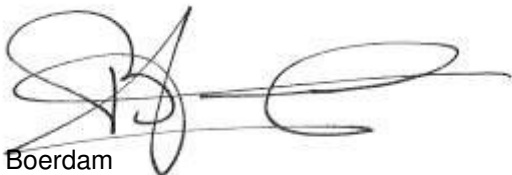
Gelet op het bepaalde in de Waterwet, de Provinciewet, de Algemene wet bestuursrecht en de Omgevingsverordening Gelderland besluiten wij:

- I. de op 11 juni 2001 aan De Rabobank Arnhem te Arnhem (thans Coöperatieve Rabobank Arnhem en Omstreken) verleende vergunning, overeenkomstig het verzoek tot wijziging van vergunning van 22 juni 2015, te wijzigen in die zin dat vergunning wordt verleend voor een hoeveelheid van maximaal 140.000 m³ (was 80.000 m³) grondwater per jaar, waarbij in enig kwartaal niet meer onttrokken mag worden dan 50.000 m³ (was 43.000 m³).
- II. de volgende documenten zijn onderdeel van deze beschikking:
  - Een vergunningaanvraag met aanvraagnummer 1856301, ingediend op 22 juni 2015, ingediend door IF Technology BV in opdracht van Coöperatieve Rabobank Arnhem en Omstreken;
  - Een rapport 'Rabobank Stikkerstraat Arnhem, Effectenstudie open bodemenergiesysteem', rapportnummer 51200/PW/20150622, 22 juni 2015, opgesteld door IF Technology BV, in opdracht van Coöperatieve Rabobank Arnhem en Omstreken, t.b.v. een bodemenergiesysteem voor koeling en verwarming van de Rabobank aan de Mr. D.U. Stikkerstraat te Arnhem.

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van dit besluit hiertegen een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift dient te worden gezonden aan Gedeputeerde Staten, secretariaat Commissie van Advies voor Bezwaarschriften en Klachten, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem. Op envelop en brief duidelijk "bezwaarschrift" vermelden.

Degene die een bezwaarschrift heeft ingediend, kan bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen. Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid dat verzoek digitaal in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl. Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland, telefoonnummer (026) 359 20 00 of op www.rechtspraak.nl.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

H. Boerdam